

АНОТАЦІЯ

дисципліни «Правовий процес в землевпорядкуванні»

Мета: вивчення теоретичних питань з основ земельно-правового процесу і практичне застосування їх при проведенні робіт по землевпорядному проектуванню.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен :

знати: процесуальний порядок:

- формування землекористувань недержавних сільськогосподарських підприємств;
- створення землеволодінь фермерських господарств;
- оренда земельних ділянок;
- вилучення(викупу)земельних ділянок;
- надання земельних ділянок громадянам для індивідуального житлового будівництва;
- приватизації земельних ділянок в населених пунктах ;
- купівлі-продажу землі;
- спадкування землі і майна;
- правове регулювання плати за землю.

уміти:

- використовувати земельно-правову законодавчу базу земельних відносин;
- користуватись системою нормативних актів щодо забудованих земель;
- визначати процесуальний порядок в регулюванні земельних відносин щодо вилучення (викупу) земельних ділянок, надання земельних ділянок в оренду, приватизації земельних ділянок.

Зміст дисципліни:

Змістовий модуль 1. Поняття про земельно-правовий процес.

Загальне поняття про земельно-правовий процес. Поняття земельно – правового процесу. Характеристика інститутів, які відображають процесуальні форми норм права. Види і зміст земельно-правового процесу. Залежність процесуальних земельно-правових відносин від характеру матеріального права. Характеристика стадій земельно-правового процесу: підготовчі роботи, ініціювання проведення землевпорядних дій, розроблення програми техніко-екологічних обґрунтувань використання та охорони земель, схем, проектів землеустрою, державна землевпорядна експертиза, розгляд і затвердження проектної документації, оформлення і видача землевпорядних матеріалів та документів, авторський нагляд за здійсненням проектів землеустрою. Характеристика суб'єктів та об'єктів земельно-правового процесу.

Змістовий модуль 2. Процесуальний порядок формування сільськогосподарських підприємств, створення фермерських господарств, оренда землі.

Загальні положення про реструктуризацію землеволодіння, землекористування сільськогосподарських підприємств. Прийняття рішень та відкриття справи про реструктуризацію землекористувань сільськогосподарських підприємств.

Створення нових організаційно-правових норм господарювання. Здійснення угод з земельними частками (паями). Розробка проекту формування землекористування нових сільськогосподарських підприємств. Передача земельних часток (паїв) у натурі. Законодавче забезпечення порядку формування сільськогосподарських підприємств.

Право на створення фермерського господарства та умови надання земельних ділянок для його ведення. Склад земель фермерського господарства, їх приватизація та викуп. Процесуальний порядок надання земельних ділянок для ведення фермерського господарства. Порядок складання проекту надання земельних ділянок для створення фермерського господарства. Припинення діяльності фермерського господарства. Поняття фермерського господарства.

Загальні положення про оренду землі. Правові засади оренди землі України. Суборенда земельних ділянок. Порядок надання землі в оренду. Орендна плата за землю. Реєстрація договорів оренди землі. Процесуальний порядок укладання договору оренди земельної ділянки. Характеристика права постійного користування земельною ділянкою. Права, обов'язки орендарів та орендодавців. Правове забезпечення оренди землі в Україні.

Змістовий модуль 3. Процесуальний порядок вилучення(викупу) та надання земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва та приватизації земельних ділянок громадянами.

Загальні положення вилучення(викупу) та надання земельних ділянок громадянам. Порядок і умови вилучення земельних масивів для розміщення індивідуального житлового будівництва. Зміст акта вибору земельного масиву для розміщення індивідуального житлового будівництва. Порядок надання земельних ділянок громадянам для житлового будівництва. Порядок відведення земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва. Основні складові договору на виготовлення проекту відведення та забудови. Відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва. Процесуальний порядок безоплатної приватизації земельних ділянок. Зміст технічної документації при безоплатній приватизації земельних ділянок. Законодавче забезпечення безоплатної приватизації земельних ділянок.

Загальні засади приватизації землі. Приватизація земельних ділянок для Обслуговування житлового будинку. Технічна документація щодо приватизації земельної ділянки.

Змістовий модуль 4. Процесуальний порядок: формування територій адміністративно-територіальних утворень, купівлі-продажу землі, зміни цивільного призначення земельної ділянки та цивільно-процесуальний порядок захисту земельних прав громадян і юридичних осіб.

Правова основа формування територій адміністративно-територіальних утворень. Соціально-правове обґрунтування проектів землеустрою щодо встановлення меж адміністративно-територіальних утворень. Порядок погодження та затвердження проектів землеустрою щодо встановлення і зміни меж адміністративних районів і міст. Порядок виконання робіт по складанню проектів формування (зміни) меж адміністративно-територіальних утворень. Посвідчення меж адміністративно-територіальних утворень. Правові вимоги по обґрунтуванню проектів землеустрою щодо встановлення меж адміністративно-територіальних утворень.

Загальні положення і правові основи купівлі-продажу землі. Порядок купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення. Особливості продажу вільних земельних ділянок із земель державної або комунальної власності. Зміст технічного паспорту земельної ділянки, що виставляється для продажу на аукціоні. Порядок по оформленню договору купівлі-продажу земельної ділянки. Продаж земельних ділянок на конкурентних засадах.

Поняття цивільно-процесуального права. Засади організації судової влади в Україні. Поняття цільового призначення земельної ділянки. Зміна цільового призначення земельної ділянки з особливо цінними землями. Наслідки порушення порядку встановлення та зміни цільового призначення земельної ділянки. Цивільно-правовий порядок захисту земельних прав громадян та юридичних осіб. Поділ земель за основним цільовим призначенням. Органи, що здійснюють зміну цільового призначення земель, які перебувають у власності громадян або юридичних осіб.

Викладацький склад: старший викладач кафедри землевпорядкування та кадастру Гончаров В.В., goncharov7771959@mail.ru

Основна література:

1. Конституція України. – К., 1996. – 64 с.
2. Земельний кодекс України. 25.10.2001
3. Водний кодекс України. 06.06.1995, № 213/95-ВР
4. Господарський кодекс України. 16.01.2003, № 434-IV
5. Кодекс України про надра. 27.07.1994, № 132/94-ВР
6. Лісовий кодекс України. 21.01.1994, № 3852 XII
7. Лісовий кодекс України. 21.01.1994, № 3852 XII
8. Цивільний кодекс України. 16.01.2003, № 435- IV
9. Про автомобільний транспорт: Закон України від 05.04.2001, № 2344-III
10. Про залізничний транспорт: ЗУ від 11.07.1996, № 273/296-ВР
11. Про землеустрій: ЗУ від 22.02.2003, № 858- IV
12. Про кооперацію: ЗУ від 10.07.2003, № 1087- IV
13. Про меліорацію земель: ЗУ від 15.01.2000, № 1389- IV
14. Про місцеві державні адміністрації: ЗУ від 09.04.1999, № 586-XIV
15. Про місцеве самоврядування в Україні: ЗУ від 21.05.1997, № 280/97-ВР
16. Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку: ЗУ від 29.11.2001, № 2866- III

17. Про оренду землі: Закон України від 6.10.1998, № 161-ХІУ. Нова редакція 2.10.2003, № 1211-ІУ.
18. Про основи містобудування: Закон України від 16.11.1992, № 2780-ХІІ.
19. Про особисте селянське господарство: Закон України від 15.05.2003, № 742-ІV.
20. Про охорону земель: Закон України від 19.06.2003, № 962-ІУ.
21. Про природно-заповідний фонд України: Закон України від 16.06.1992, № 2456-ХІІ.
22. Про фермерське господарство: Закон України від 19.06.2003, № 973-ІУ.
23. Про транспорт: Закон України від 10.11.1994, № 232/94-ВР.
24. Про трубопровідний транспорт: Закон України від 15.05.1996, № 192/96-ВР.
25. Про затвердження Положення про технічний паспорт земельної ділянки, яка виставляється на земельні торги: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.05.2002, № 648.

Допоміжна:

1. Про порядок визначення та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам: Постанова Кабінету Міністрів України від 19.04.1993, № 284.
2. Про розміри та порядок визначення втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, які підлягають відшкодуванню: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.01.1997, № 1279.
3. Про затвердження форми сертифіката на право на земельну частку (пай) і зразка Книги реєстрації сертифікатів на право на земельну частку (пай): Постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.1995, № 801.
4. Про затвердження Інструкції про загальні вимоги до оформлення технічного паспорта земельної ділянки, яка виставляється на земельні торги: Наказ Держкомзему України № 114 від 10.07.2002.
5. Про затвердження форми Типового договору оренди земельної частки (паю): Наказ Держкомзему України № 5 від 17.01.2000.
6. Про невідкладні заходи щодо реформування аграрного сектора економіки: Указ Президента України від 3.12.1999, № 1529.
7. Законодавство України про землю. – К.: Юрінком Інтер, 2002.-353с.
8. Земельне право. Академічний курс: Підручник /За ред. В.І.Семчика і П.Ф.Кулинича.-К.: Видавничий дім „Ін Юре”, 2001.-242с.
9. Земельне право України: Підручник /За ред. О.О.Погрібного, І.І.Каракаша – К.:Істина, 2003. -448с.
10. Земельний кодекс України: Коментар.- Харків: ТОВ „Одіссей”, 2002, -600с.